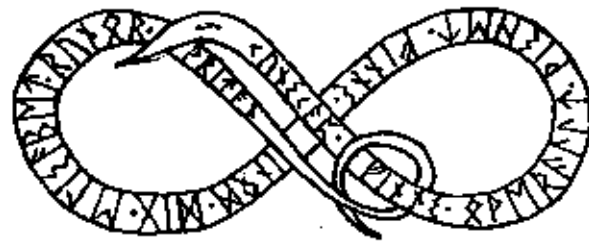

RUNOR

OK

RUNORFXI

Runkurs
Vita Orm Vanarot

RNȪR

ŕ<

RNȪFXI

Innehåll

- 5 Runor och runmagi
- 7 Tolkningsförslag
- 12 Krafter och kunskapsvägar
- 13 Krafter
- 19 Om runor ur FornNordiskt lexikon
- 22 Runor och gudinnor
- 23 Runor i spådom
- 26 Litteratur

Runkurs hösten 2004
 Víta Orm Vanarot

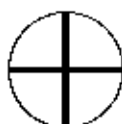
© Elisabet Vita Orm Vanarot 2004

Allt material är producerat av Elisabet Vita Orm Vanarot, om ej annat anges, och får, efter förfrågan, användas om källa anges.

Vanarot

Solhaga 10, Linköping.

013-31 26 66 alt 0142-250 01.

Runa betyder mysterium, hemlighet, magiskt tecken, men runor är egentligen inte magiska i sig själva, det är inte därför man väljer att använda runor i magiskt arbete. Däremot är en runa mer än en bokstav. En bokstav är ett tecken för ett visst ljud, medan en runa är en sammansatt symbol ("en verklig symbol föreligger endast när det finns ett behov av att uttrycka det som tanken inte kan tänka, eller det som man bara anar eller känner", C.G. Jung). Runornas symbolvärde är en oerhört viktig komponent i det magiska arbetet. Men det är inte i första hand för att de är symboler som de förknippas med magi, eftersom de är skapade i en tid (de äldsta bevarade runinskrifterna är från 200-talet) när vi levde närmare en symbolvärld än vad vi gör idag. När de skapades var det istället skrivandet i sig som var magiskt. Idag är vi så omgivna av skrivtecken att vi glömt skrivandets magi. Några streck på ett papper och vi förmedlar tankar och känslor till andra människor utan att ens träffa dem! Skrivtecken och skrivna symboler har, ända sedan de skapades, använts i magiskt arbete. I de muslimska delarna av Afrika är det fortfarande en självklarhet att skriva av valda delar av Koranen som skydd eller för att hela.

Varför inte då lika väl använda bokstäver i magiskt arbete? (Magi - att samla och rikta kraft för att i ett bestämt syfte påverka).

Bokstäverna är oss helt bekanta, och vi har under relativt lång tid använt och integrerat dem. Vi har också blivit mycket kunniga i att dela upp det som finns på jorden i små, små delar. Vi har stor kunskap om dessa olika små delar (celler, atomer, gener mm), som vi lär oss om bl a genom att läsa. Därför förbinder vi lätt bokstäver med dagens moderna samhälle. En ytterligare anledning är att bokstäver saknar egentligt symbolvärde.

Genom att arbeta med runor kan man komma i kontakt med den en gång i tiden rådande kosmologin på ett självklarare sätt än om man försöker sända med bokstäver. Utgångspunkten när man arbetar runmagiskt är att allt är en del av Urds väv, av det stora hela. Utan den insikten kan man sända runor och magiska formler hur mycket som helst, men det enda som händer är att man själv till slut blir trött.

Magiskt arbete börjar med användandet av vår fantasi, och runor torde ha lättare än bokstäver att sätta fantasin i rörelse. Det är när man kan släppa vardagstillvaron och låta sig själv expandera som magin blir verksam och runorna, med sina starkt symboliska betydelse, hjälper en att bli medveten om att man själv och det man ska göra är en del i ett större sammanhang.

Man behöver inte tro på asa- och vanagudar för att arbeta runmagiskt, men helt klart är att man måste vara medveten om universums skapande krafter,

Runor och runmagi

vad man sen kallar kraften för spelar mindre roll. Man behöver ha en känsla för de kosmiska sambanden, förstå att man kan påverka, men samtidigt vara medveten om att normorna styr och att vår förmåga och möjlighet att forma inte kan överskrida universums lagar. Det finns på mer än ett ställe i Eddan beskrivit hur tokigt det kan gå om man inte vet vad man gör. Ha respekt för runorna, lär känna dem och utveckla din egen kraft.

Runeteorier, dvs teorier om runornas ursprung finns det gott om. Genomgående utgår de flesta teorier från att runorna bygger på något annat alfabet. Några av dessa teorier redovisar, så som de beskrivs i Fornnordiskt lexikon, senare i detta häfte.

Det finns ingen som helst anledning att anta att våra norröna runor kommer från någon annan stans. Annat ävn att vi verkar ha en tendens till att tro att något skapas på ett ställe på jordklotet (gärna medelhavsområdet) och sen sprids över jorden. Vetenskapen hävdade under lång tid att jordbruket uppstod i Mesopotamien. Idag anses det att förmågan att bruka jorden har utvecklats separat på olika kontinenter och platser. Tidsmässigt kan den utvecklingen sammanfalla med utvecklingen i Mesopotamien, men ofta gör den det inte.

Personligen anser jag att utvecklingen av runskrift vuxit fram under lång tid. Uråldriga Gudinnedekorationer, grottmålningar och hållristningar är runskriftens andra moder. Dess första moder är naturligtvis naturen självt. Alla 24 runorna kan man se i pinnar, blommor, fjärilar etc - speciellt om man vet att många av runarna ursprungligen var mer rundade. Sin kantiga form fick de när vi började rista dem i trä.

De flesta runinskriftioner vi hittar idag finns på sten, vilket lätt får oss att tro att det var runornas huvudsakliga användningsområde. Om dagens böcker, tidningar, datorer och plastförpackningar skulle försvinna och falla i glömska i samband med en större kulturomvälvning skulle framtidens arkeologer antagligen tro att vårt latinska alfabet var förbundet med en gravkult som existerade mellan ca år 1000 - 2000. Det är lätt att gå vilse i forntidens irrgångar. Och att glömma att det som är sant idag, t ex manlig överhöghet, nödvändigtvis inte varit en evig norm. Att förknippa \diamond -runans vulvaform med manlig fruktbarhet är bara ett exempel på hur symbolers innehåll bytt skepnad - från kvinnligt till manligt. Och hur den norm vi lever i får oss att tro på det vi läser, tolka utifrån vår kulturella grund och inte ens längre se vad som faktiskt finns framför våra ögon.

Tolkningarna jag ger här är en blandning av vad jag läst och vad jag själv erfarit i mitt arbete med runorna. Ibland har jag uteslutit det manliga tolkningsföreträdet, ibland inte.

1 U

Ur-runan står för den skapande ur-kraften i universum, ursprunget. Ur är början på en process. Den kan visa på ett envist fasthållande av gamla mönster, och talar då om för oss att vi inte ska stanna i Ur, gryningen, utan att det är dags att gå vidare. Den kan också visa på att något nytt är på väg in i ens liv.

2 Þ

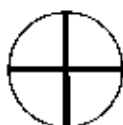
Thurs-runan är den komplementära kraften till Ur, dvs den nedbrytande kraften. I nordisk mytologi är Thursarna jättar, väldigt gamla och kraftfulla men också, på sitt eget vis, visa. Deras visdom är att ha funnits under lång tid, erhållit erfarenheten och väl vetande at katabolism kommer före anabolism. Thursarna bringar oordning och kaos, ett tillstånd vi människor inte tycker om, men är ändå en visdomsruna eftersom gammalt måste bort innan något nytt kan ta form.

3 F

Ass-runan är en symbol för elementet luft och är asagudarnas runa. Men dess form är äldre än asa-ätten - har den uråldriga formen av Fågelgudinnan och representerar Gudinnornas orakel- och skaparkraft. Som 3:a är den gränsöverskridande, vilket shamanen också behöver vara och är i sin utövning - en nödvändighet för att kunna färdas mellan världarna.

4 R

Reid-runan representerar den kraft som åstadkommer ordning och rörelse. Reid är samma ord som rida och är förbunden med resor i den fysiska världen. Den är också en stark skyddsruna.

Tolkningsförslag

5

<

Ken-runan representerar elden, den andliga skapande energin, livskraften. Att dra kerrunan visar att man är förbunden med och har tillgång till sin egen skaparkraft.

6

X

Gifu-runan står för harmoni och balans. Den sammanfattar de sex riktningarna och är ett nordiskt sätt att beskriva det kosmiska kretsloppet.

7

Þ

Wynja-runan är en sammanfattning av hela existensen, den står för fred, frid och fröjd och visar på positiva möjligheter och övervinnande av motsättningar.

8

N

Hagal-runan är både haglets och snöns runa och förbunden med kosmos köldkrafter, rimthursarna. Den står för en omskakande kraft som röjer undan det som måste bort, det som hindrar ens utveckling.

Det är förgörarens runa - stormen som sveper fram. Den upplevs som en chock när den rensar för att möjliggöra ny växt.

9

Ț

Naud-runan är direkt förknippad med de tre nornorna, de norröna ödesgudinnorna. De spinner livstråden och väver ödesväven för alla varelser i kosmos. Naud-runan står för nödvändigheten, ödets trådar som griper in i ens liv och är förknippad med uppoffringar. Att dra denna runa talar om att det är lika bra att släppa taget eftersom det är nornorna som styr.

10

I

Iss-runan är isens och Nifeheims runa, med en kraft som drar själen mot

jorden. Is hade också i urnordiskan betydelsen "är" så iss-runan handlar också om varandet. Isens krafter binder, så runans uppmaning kan också vara att stanna upp och tillåta sig själv att vara i varandet. Iss-runan är naturligtvis förbunden med vintern, med döden och vilan en tid för integrering och reflektion. Skade är Iss-runans gudinna.

11

Jara-runan är årsväxtens runa förbunden med Freja och Frej, föreningen av kvinnligt och manligt. Den uppmanar oss att förbinda vårt feminina med vårt maskulina för att bli fruktbara/kreativa.

12

Pertra-runan, eller ursprungligen petra - klippa (född ur klippan) är förbunden med Moder Jord och visar på en stabilitet, att vara jordad. Den visar också på den transformation som kan uppnås genom att förbinda sig med Moder Jord.

13

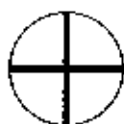
Eoh-runan, idegransrunan är förbunden med transcendens, initiation och överskridande till andra medvetandetillstånd. Idegranen har hos oss varit ett heligt träd med stark skyddskraft. Därför är den också förbunden med döden och livet efter döden.

14

Algiz-runan, älg-runan är den starkaste skyddsrunan. Den förbinder oss med djurriket, men också med Nerthus/Moder Jord, Nerthuskulten och zodiaken.

15

Sol-runan, Gudinnan Sunnas runa, är solens livgivande förmåga, kärlek och ljus, flödande energi. Den negativa aspekten av solrunan är självgodhet.

Tolkningsförslag

16

16 ↑

Tyr-runan är en seger-runa. Det är den andliga krigarens runa och står för att våga möta och se sina egna negativa sidor, att kunna arbeta med och ta ansvar för de negativa delarna av ens personlighet. Genom det arbetet kan ens negativa aspekter omvärderas eller transformeras.

17 B

Bjarka, björkrunan står för kvinnlig växtkraft och är förbunden med gudinnan Frigg. Den står för nytt liv och ny födelse och är kärlekens och omvårdnadens runa.

18 M

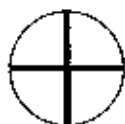
Eh-runan sägs vara Odins runa. Eh betyder häst och fornnordiskt var hästen ett magiskt djur. Förnämst av alla hästar är naturligtvis Odins Sleipner. Odins ritt är shamanens resa till de andra världarna. Numret 18 (2 x 9 och 1+8) är ett starkt magiskt nummer. 9 är Naud-runans nummer och visar att shamanens väg också är förbunden med svårigheter. Dock, långt före Odins Sleipner var häst och Gudinna förbunden, både i nordisk, keltisk och grekisk tradition.

19 M

Madr är gammalnordiska för moder och Madr-runan är människans runa och talar om för oss att det är genom självinsikt knuten kan lösas. Den är också förfädersandarnas runa, både de fysiska förfädersandarna, men också de symboliska förfädersandarna, dvs vad vi mött och gjort tidigare i livet.

20 ↑

Lagu-runan är vattnets och vanernas runa. Vatten är förbundet med känslor och intuition, det är en av grundförutsättningarna för livet självt. Vatten flödar, spårar nya vägar, men har också förmågan att finna redan skapade fåror.

21

Ing-runan är förknippad med manlig fruktbarhet. Ursprungligen var det en solruna förbunden med gudinnorna Sunna, Nerthus och Ingun. Vulva-formen, som blir tydligare när runan rundas lite, visar på kvinnlig fruktbarhet - en universell symbol för gudinnan som föder världen/sig själv. Som med så mycket annat feminint omvandlades det till maskulint och blev guden Ingvanar-Freyr i fornnordisk mytologi (senare Yngve-Frej). Den står för vår inre skapande kraft och visar att fröet vi sår kan bära frukt.

22

Odal-runan är odlandets runa, skörden som bärgas. Det är Sivs, åkergudinns runa. Den visar på tryggheten i det välkända, att man måste ha kunskap om och insikt i sig själv och sin egen tradition innan den kan överskridas och sammanlänkas med något nytt.

23

Dagaz-runan är den klara dagens runa, dagsmedvetandet, det som är upplyft i ljuset. De sex riktningarna som finns i gifu-runan finns inbakade i dagaz, likaså fjärilsformen - en symbol för transformation.

24

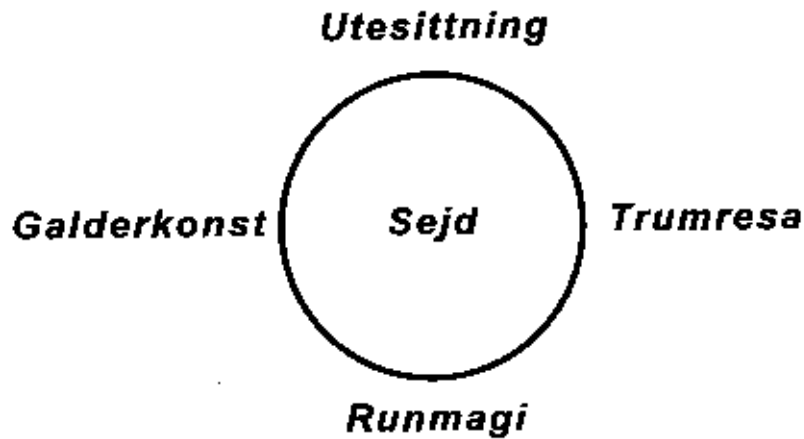
Feh-runan är förbunden med välmåga och välstånd, att önskningar fullbordas. Den är den sista runan i runraden, avslutet som behöver göras för att kunna påbörja nästa varv i cirkeln.

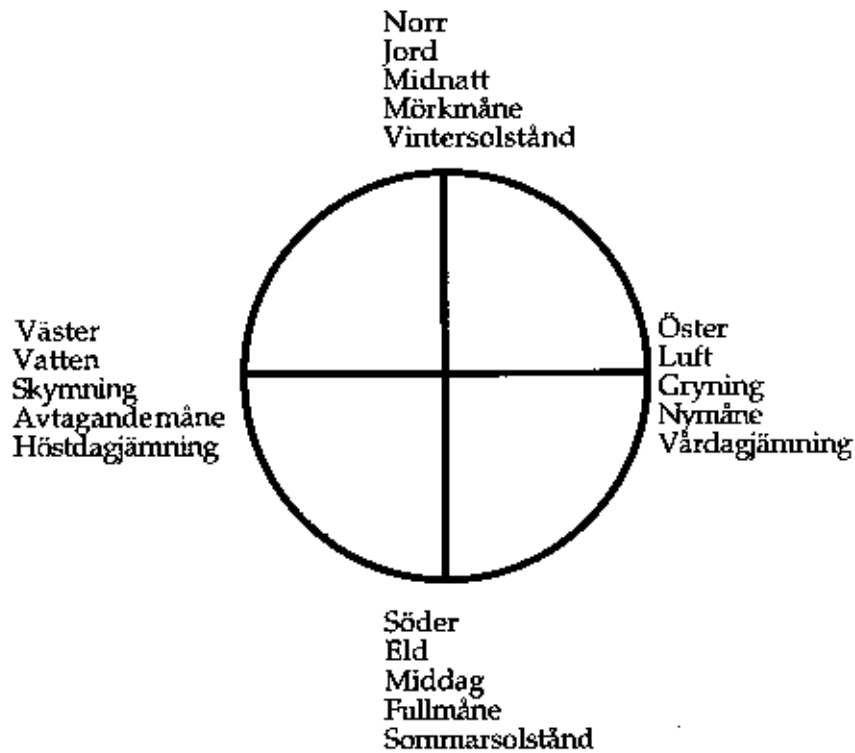

Krafter och kunskapsvägar

Den nordiska magins fem kunskapsvägar

De fyra krafterna

Jord, luft, eld och vatten - fyra krafter, fyra riktningar

En gång i tiden var vi helt utlämnade åt naturens krafter. Vi var, för vår överlevnad beroende av hur de fyra elementen, jord, luft, eld och vatten samverkade och de är en förutsättning för liv. Synsättet att det är dessa fyra krafter som är grunden i allt som existerar är för oss västerlänningar mest bekant genom de grekiska filosoferna. Föreställningen är dock mycket äldre än så och dessutom spridd över hela världen. Enligt indisk tradition är de fyra elementen skapade av Den Stora Modern Kali, i andra traditioner är det samma Gudinna men med ett annat namn som skapat elementen. I yngre traditioner som t ex kristendomen är de skapade av en Gud. Eftersom föreställningen om de fyra elementen är världsomspännande och livsbe-

tingelserna faktiskt varierar rätt kraftigt mellan olika platser på jordklotet finns det olika traditioner kring vad de olika elementen förbinds med.

Det är dessa fyra element, förbundna med de fyra väderstrecken man arbetar med och använder i helande, heliga ritualer. Inom naturreligionerna arbetar man rituellt i en cirkel. I min beskrivning av elementen utgår jag huvudsakligen från Starhawks bok *The Spiral Dance: A Rebirth of the Ancient Religion of the Great Goddess*, men också från annan litteratur samt från egen erfarenhet. Beskrivningen nedan är min tolkning utifrån mitt förhållningssätt och min relation till elementen. Var och en kan skapa sin egen förklaringsmodell bara man vet varför den ser ut som den gör. Det är dock viktigt att komma ihåg att när man skapar cirkeln är den en förtätad bild av kosmos och att man därför måste följa den naturliga cykeln, dvs att sommaren kommer efter våren och skymningen före natten.

Jord

Jorden är det element vi går och står på och vår egen fysiska kropp. Jorden är vår föda och vi föds in i jorden, in i vår kropp, ur jorden, ur vår moders kropp. Jorden är myllan, den goda matjorden och det är urjorden den fuktiga doftande mossan växer. Jorden är Modern som när och föder oss och det är i naturen, i allt som växer, som hon manifesterar sin skönhet. Jorden är grunden varur allt utgår, förbundet med död, med vinter, mörkmåne och natt. Gudinneaspekt är dödens och underjordens Gudinna, här i Norden heter hon Hel. Det är först genom döden vi blir hela att kunna återfödas. Men alla Moder Jordgudinnor är förbundna med både födelse och död. Själv arbetar jag gärna med Omma, en troligtvis uråldrig Moder Jordgudinna med Omberg, mellan östgötaslätten och Västern, som sin heliga kultplats.

I cirkeln placerar jag elementet jord i norr där Himmels gudinnan med sin slända, polstjärnan, spinner livets tråd. När Hon spinner roterar himlavalvet, natt och dag skapas.

Att arbeta med jordelementet är att lära sig släppa taget om gamla tanke- och förhållningssätt för att ge plats åt ny växt. Det är också att arbeta med den fysiska kroppen och hur man när och föder sig i detta jordeliv, med pengar, bostad och arbete samt med hur man förhåller sig till jorden/naturen och till det som växer och lever här tillsammans med oss. Det är genom jordelementet våra tankar och idéer manifesteras, tar konkret form och blir synliga både för oss själva och andra. Här omvandlar vi vår kreativa energi till skapande handling.

Jordelementet är kvinnligt, en av dess färger är grönt, naturens harmoniska gröna. Jord är också förbunden med svart. Svart är inte en färg i egentlig mening, utan en kraft, kraften hos det potentiella, det ännu icke skapade.

Luft

Luften är Gudinnans andedräkt, atmosfären som omger jorden. Utan atmosfären skulle jorden vara en död planet och vår fysiska kropp överlever heller inte en lång stund utan luft. Luft är också det snabbaste elementet. Luften förbinds med vår mentala förmåga, med medvetande och tanke. Luften är, precis som tanken, snabb och rörlig, den förändrar det som är och söker nya vägar. Luften rör sig fritt, tränger in genom dörrspringor och nyckelhål för att i nästa stund ruska om trädets krona.

Luften är nyförelse förbunden med våren, nymånen och gryningen. Gudinne-

aspekt är jungfrugudinnan. Här kan man t ex arbeta med den anglosaxiska gudinnan Eostrae, hon som gett väderstrecket sitt namn (east, öster men också easter, påsk).

I cirkeln placerar jag luftelementet i öster. I öster går solen upp - gryningen kommer med dagens, ljusets, klarhet. Det som har vilat i mörker blir åter synligt.

Att arbeta rituellt och magiskt med luftens element är att medvetandegöra sig själv, lyfta upp i ljuset, skärskåda, utvärdera och bedöma. Det

är också att lära sig fokusera, att ge den mentala kraften en riktning. Men vi ska komma ihåg att i sin största kraft rör sig luften i en spiral inte i en linje. Luftelementet är manligt och dess färg är gult, solen i sin upplysande aspekt.

Eld

Elden är värme och hetta. Elden är solen. Här i Norden heter hon Sunna och är den gudomliga gnistan som inspirerar oss (in spirit, i anden). Elden är också den glödande magma i jordens innandöme. Varken solen eller den glödande magman kan vi närma oss helskinnade eftersom deras hetta är enorm. Så är också eldens element de intensiva utåtriktade känslornas element. Den eld vi använder för att värma upp våra bostäder och tillreda vår föda har

Krafterna

Enligt de flesta myter kommit till oss antingen som en gåva eller som stöld från gudarna.

Elden förbinds med fullkomning, med sommar, fullmåne och solens zenit. Gudinnespekt är den mogna, fruktbara och här kan man t ex arbeta med den nordiska vanagudinnan Freja, kärlekens och fruktbarhetens gudinna.

I cirkeln placerar jag eldens element i söder där solen står i zenit. Här är det klart upplyst och allt är fullkomnat.

Att arbeta med eldens element är att arbeta med sin känslö- och viljekraft, att lära sig hantera dessa krafter konstruktivt. Att använda elden så den värmer och föder oss, håller oss levande, men att se till att den inte okontrollerat flamma över och bränna upp vårt hus (oss själva).

Eld är ett manligt element vars färg är rött - hettans och blodets färg.

Vatten

Vatten är vårt första element, urhavet ur vilket vi föds. Både vi djur, växter och jorden själv består till större delen av vatten och vi behöver ett konstant tillflöde av vatten för att leva. Jorden är till stor del täckt av hav, sjöar och vattendrag. Nere i urberget och under jordytan flödar vatten. Vi möter vatten som ett stilla renande vårregn men också som stormande hav och dånande vattenfall.

Vatten är renhet förbundet med höst, med måne i nedan och med skymning. Gudinneaspekten är den gamla visa och den keltiska havsgudinnan Mari är här i sitt eget element.

I cirkeln placerar jag vattnets element i väster, solnedgångens väderstreck. I skymningen suddas de individuella konturerna ut och börjar sammansmälta till en helhet.

Att arbeta med vattnets element är att lära sig lita till och använda sin intuition. Det är att utveckla sin inkännande, empatiska förmåga både gentemot sig själv och andra, sin förmåga att känna kärlek. Att

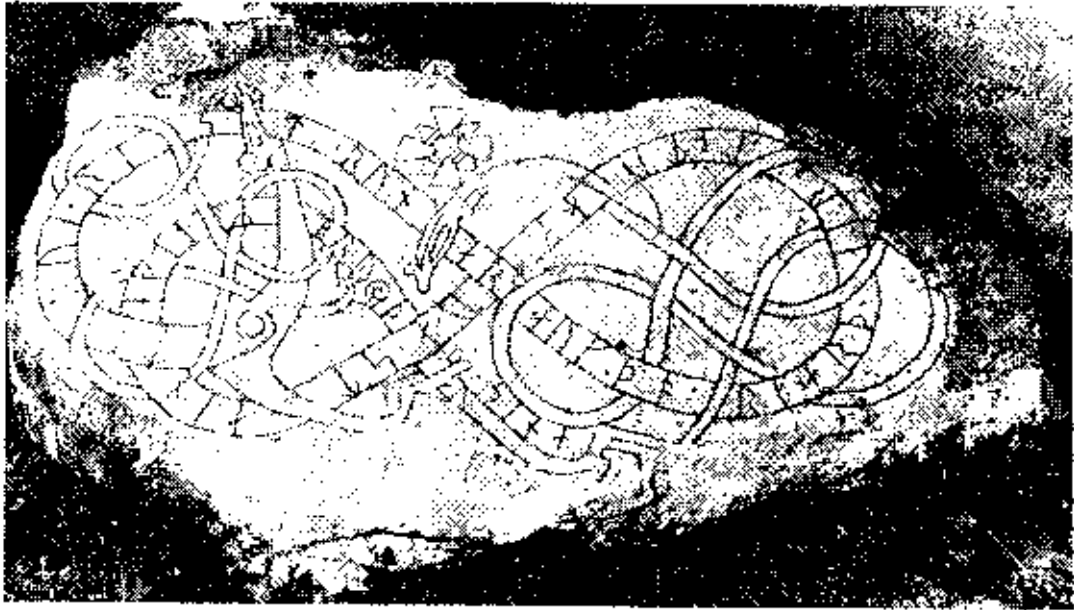
arbeta med vattnelementet är också att till medveten nivå lyfta fram och använda sina minnen, att minnas, inte bara sina egna erfarenheter utan också sina kroppsminnen på gen- och cellnivå. I dessa minnen finns hela vår historia, ända från urtidens urhav, bevarade.

Vattnelementet är kvinnligt och dess färg är blått, himlen som speglar sig i vattnet och vattnet som speglar sig i himlen.

Att skapa sina egna runor är ett sätt att fördjupa sin förbindelse med naturens kraft. Att använda runorna som samtalspartner för att fördjupa sin förståelse av sig själv, av sina egna reaktioner och sina relationer till andra är att möta naturens krafter inom sig själv. Att inviga runorna är att arbeta rituellt i cirkeln också det ett sätt att arbeta med elementen. Det är att överskrida tidens och rummets lagar, att se möjligheterna, att upphäva dualismen och uppleva helheten - allt är ett, att fördjupa kosmos i sig själv.

Det är i vår vardag vi har störst möjlighet till fördjupning genom att arbeta med runorna och med elementen. Att börja prova att använda andra element än det man brukar och att utforska vilket element som fungerar bäst i olika situationer är att ge sig själv ökad kapacitet att möta livets överraskningar. När vår förmåga att möta överraskningar ökar tillåter vi oss själva att vara nyfiknare på livet och får mod att tänja våra egna gränser och begränsningar.

Älvsunda
Runslinga direkt på jordbunden sten.

Runsånger ;

minnesdikter avsedda att i minnet fasthålla de olika runnamnen. Det finns en anglosaxisk runsång om de 33 yngre, anglosaxiska runorna, en fornorsk om den 16-typiga futharken, tre isländska samt en forntysk. "Namnen är icke alldeles desamma i alla dessa runsånger, och även om de är desamma så tydes de olika. Men så pass mycken likhet finnes i de olika runsångernas lydelse och tydning av runnamnen att de alla måste antas utgå

Undervisning i
runstavstyding

från en enda ursprunglig runsång. En prövning av de olika runnamnen visar att de, som kan antas för ursprungliga i den urnordiska runraden, parvis eller ibland fyra tillsammans kan betraktas under en gemensam synpunkt och sålunda kunnat besjungas i ett eller tvenne verspar... 'h' hagel, 'n' nød, 'i' is, 'a' årsväxt - dessa fyra runor kan ha ingått i verser som avhandlar årsväxtens beroende av väderleken. Runnamnen är alltså valda från det dagliga livets förhållanden och efter inbördes sammanhang ordnade till en minnesång, som också bestämt runradens ordningsföljd" (Erik Brate). I den fornorska sången (som är för oss viktigast) kommer namnen i följande ordning: "fé" ("gods"), "är" ("slagg"), "thurs" ("jätte"), "öss" ("fors"), "reid" ("ritt"), "kaun" ("böld"), "hagall" ("hagel"), "naud" ("nöd"), "iss" (is) "är" ("årsväxt"), "söl" ("sol"), "Tyr" (guden), "bjarkan" ("björkkvist"), "madr" ("man"), "lögr" ("vatten"), "yr" ("idegran).

Runteorier ;

teorier om runornas uppkomst, ursprungstid och förebilder. Teorierna är många men kan sägas omfatta väsentligen sju olika hypotesgrupper: 1) dansken L F A Wimmers teori (1874); runorna utgör en ombildning av den äldre romerska kejsartidens latinska kursivskrift, något som särskilt framgår av tecknen för "f", "h" och "r"; 2) norrmannen Sophus Bugges teori (1898);

Om runor ur FornNordiskt lexikon

runorna utgår från såväl latinsk som grekisk kursiv samt har utbildats av goterna och av dem anpassats för ett germanskt språk (denna teori fick stöd då svensken Bernhard Salin påvisade den nordiska djuromantikens ursprung från goterna vid Svarta havet); 3) svensken Otto von Friesens (1904); runskriften är uppbyggd huvudsakligen på grekisk, i mindre utsträckning på latinsk kursiv och har skapats av goterna; 4) svensken Elias Wesséns; runskriften är skapad av goter och heruler och fördes till Norden i samband med herulernas återvandring; 5) dansken Holger Pedersens (1923); nya argument för att runskriften har ett övervägande latinskt ursprung; 6) svensken Sigurd Agrells (1925, utharkteorin); runraden speglar en magisk-religiös ting- och talserie inom de senantika Mithramysterierna och har ursprungligen börjat med "u" (urtjuren) och slutat med "f" (rikedom), varefter "f" flyttats bakåt och blivit första tecken och raden blivit ett ett-stegschiffer för att inte kunna missbrukas av oinvigda (Agrell trycker speciellt starkt på runornas rent magiska användning i anslutning till antik tal-mystik, gematri); 7) norrmannen Carl Johan Marstrandens (1928); runorna utgår via det latinska alfabetet från ett ombildat nordetruskiskt skriftsystem, vilket användes före Kristi födelse av keltiska (och rätiska) folk i de norditalienska Alperna (teorin har fått stöd av den finländske latinisten Magnus Hammarström). Hur olika åsikterna ännu är framgår av två tungt vägande runologiska arbeten, som utkom samma år (1976) i Köpenhamn respektive Oslo och var författade av Erik Moltke respektive Gerd Host. Medan Host i sitt verk snarast lutar åt den gotiska teorin kastar Moltke i sitt arbete resolut denna teori över bord och anser att den etruskisk-keltiska är den enda försvarliga teorin. Fördelen med denna senare teori är också att de äldsta runorna i så fall bör ha kunnat tillkomma redan före Kristi födelse (att så är fallet tror även Gerd Høst) och att de hos Tacitus (i Germania, 98 e Kr) nämnda magiska "notae"¹ skulle kunna vara att betrakta som urrunor.

¹ Notae kallar Tacitus de spån som germanerna täljde tecken på och använde i spådom.

Runtrolldom

Att runorna länge användes även i magiskt syfte är allmänt känt, men medan Sigurd Agrell m fl betraktar

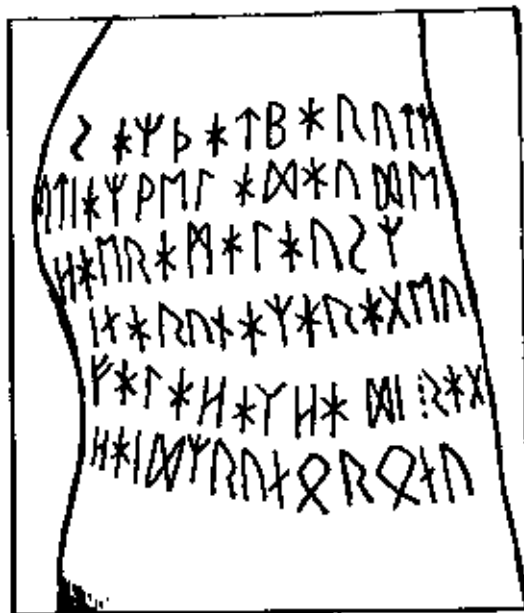

Lindholmsamulett

Om runor ur FornNordiskt lexikon

dem som från början huvudsakligen rent magiska tecken är Erik Moltke lika säker på att runorna alltid i främsta rummet utgjort ren skrift. Agrell har insamlat ett mycket stort material, bestående av inskrifter där till synes talmagiska förhållanden spelar en huvudroll. Den höga åldern hos de runförsedda guldrakteaterna och hos t ex Lindholmsamulettens talar vidare för att runorna har ett magiskt ursprung. Ännu på 1000-talet användes också runristade föremål med besvärjelser (t ex Sigtunaamulettens) i magiskt skyddssyfte. Vad som talar för att runorna främst hade magiskt syfte är ej heller enbart Agrells utharkteori (se Runeteorier) utan kanske framför allt Tacitus' "notae", som ju utgjorde symboler för ting och företeelser i ett rent magiskt divinationsförfarande. Dessutom är det fortfarande svårt att tro på Hans Jensens försäkringar om att "notae" och runorna inte skulle ha med varandra att göra. Ju längre bakåt i tiden den moderna runologin skjuter runornas tillkomstperiod, desto sannolikare blir det att "notae", som är kända från det första århundradet e Kr, inte varit annat än de första runorna; de är strängt taget bara 150 år äldre än de tidigaste daterbara runinskrifterna. För rent magiska runinskrifter se Björketorpsstenen, Listerstenarna, Eggjumstenen, Lindholmsamulettens.

Björketorpsstenen

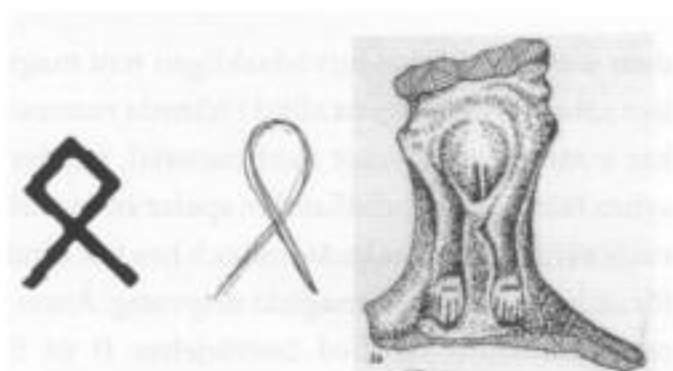
Samtliga bilder i detta avsnitt är hämtade ur FornNordiskt lexikon.

Bilder ur Marija Gimbutas arkeologiska gudindeforskning

Odalrunan i sin
rundade form är
en stiliserad bild
av Gudinnan
som föder sig
själv. T.v. Ungern
ca 4500 fvt.

Orm- eller fågel-
gudinna. Mora-
via ca 5500 fvt.

Jara i sin rundade
form. Två halvmå-
nar, västra Ukraina
4000 fvt.

Dubelyxan är en väl-
känd gudinesymbol
men det var också vän-
ligt att gudinnan avbil-
dades med fjärilsvingar.
Tjeckien ca 5000 fvt.

M-formen relaterar till vatten och gudinnans livgi-
vande aspekter. Grekland ca 5000 fvt.

Ur-runan, ursprung-
et, är rikligt repre-
senterad på de 23
stenar som omger
begravningsplatsen
på den Bretangska
kusten. Ca 3500 fvt.

Szegvar-gudinnan har sol-runan i
fyra rader fram på magen (och två
rader på ryggen). Ungern ca 5000
fvt.

Att läsa runor

Att läsa runor kan man göra på många olika sätt. När du gör en läsning får du nya perspektiv på det din fråga handlar om. Runorna lyfter upp, till medveten nivå, saker kring frågan som du inte visste. Som jag skrev i inledningen kan man använda runorna som samtalspartner.

För att runorna ska vara en samtalspartner behöver man ställa "öppna frågor". Om du frågar "Kommer jag att utveckla en relation med den parten jag nyligen träffat?" kan runorna bara svara "ja" eller "nej", sen är samtalet slut. Denna typ av frågor kallas "slutna frågor". En "öppen fråga" på samma tema skulle kunna vara "Vad kan jag göra för att relationen till en ny partner ska utvecklas positivt?" Med denna typ av fråga kan du arbeta med runorna på flera nivåer och därigenom få ökad självkänedom, lära dig se delar av din egen skuggsida¹ och få perspektiv på tillvaron.

Du kan, med denna typ av fråga som utgångspunkt, också ställa olika följdfrågor till runorna.

En ytterligare anledning till att ställa öppna frågor är att universum, eller kosmos, inte är färdigt och fast strukturerat med en ordnad plan över allt som ska hända i universum från dess början till dess slut. I kosmos är det en ständig rörelse, ett ständigt flöde. Hur saker och ting utvecklas beror till stor del på hur vi själva väljer i olika situationer. Därför är öppna frågor mer meningsfulla, eftersom de kan visa på olika valmöjligheter.

¹Skuggan

I skuggan finns allt det som ännu inte är fött och medvetet hos oss, likväl det som vårt medvetna jag inte vill acceptera hos oss själva. Detta innebär att det i skuggan finns en enorm potential till ökad kreativitet som vi kan få kontakt med bl a genom att identifiera och acceptera oss själva som vi är. Att ta upp i ljuset, förändra det vi kan och acceptera resten är en smärtsam process som vi bara delvis kan klara av. Under arbetet med att integrera sin skuggsida upptäcker man att ens egna inneboende möjligheter hela tiden ökar. Att hitta sin kreativitet och öppna sig för inspirationen gör livet rikt.

Att formulera frågor

Som man ropar i skogen får man svar, säger ordspråket. Precis på samma sätt är det med runorna, för i själva frågan ligger svaret. Ställer du en luddig fråga får du ett luddigt svar, är frågan klart formulerad får du ett tydligare svar. Frågar du vad ditt nya jobb kommer att väcka hos dig själv är det det du får

svar på, inte hur det blir på det nya jobbet. Eftersom runorna fungerar på detta sätt är det oerhört viktigt att du arbetar dig igenom frågan ordentligt innan du börjar läsa. Läser du för någon annan bör du arbeta med frågan tills du är säker på att ni båda har förstått frågeställningen på samma sätt. Läser du för dig själv är det minst lika viktigt att klargöra frågeställningen för dig själv. Det är lätt att tro att du vet precis vad du undrar över, men skriver du ner din fråga innan du börjar läsa kommer du antagligen att märka att det är du inte alls. Att skriva ner frågan innan du blandar är ett mycket bra sätt att bli klar över själva frågeställningen. Dessutom är lappen med frågan bra att ha under själva läsningen. Vad är det runorna har blivit tillfrågade om egentligen? När upplägget väl är lagt är det lätt gjort att halka iväg både hit och dit, föras med av sina egna känslor och tolka om frågeställningen så svaret blir det du önskar. Vi vill ha ett sant svar, men vi vill att det ska vara positivt. Så för att undvika jagets försåtliga fällor - skriv ner frågan!

Livets väv och synkronicitet

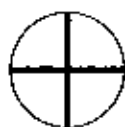
Om allt i kosmos är ett flöde varför "flödar" vissa runor upp i just denna läsningen och om kosmos inte har en färdig plan och vet mitt öde måste det väl vara slumpen som styr vilka kort som kommer upp?

I alla gamla religioner ses kosmos som en sammanlänkad enhet. Allt är förbundet med allt annat i livets väv, eller ödesväven. Det är denna kosmiska sammanlänkning som gör att "rätt" runor kommer upp.

Jung använde begreppet synkronicitet om saker som inträffar utan att ha tidsmässigt eller logiskt samband, men som ändå har en inbördes mening när de sätts i relation till varandra. En kort definition på synkronicitet är alltså meningsfulla sammanträffanden. Att dessa meningsfulla sammanträffanden uppstår, menar Jung, har att göra med att det inre speglar det yttre, dvs makrokosmos speglar mikrokosmos och vice versa. Att vissa kort kommer upp i en läggning anser jag har med synkronicitet att göra. Det som är aktiverat i det omedvetna sänds ut och uppfångas i livets väv när leken blandas och kuperas.

Gott och ont

Universum har både katabol, nedbrytande, och anabol, uppbyggande, energi, och båda är lika nödvändiga. Utan höstens förmutningsprocesser kan inte

våren nya gröda spira. Den kunskapen hindrar oss inte från att uppleva vissa händelser som svåra, andra som glädjefyllda. Detta gäller naturligtvis även när vi arbetar med runor. Runorna väcker känslor i oss. Vissa runor kallar vi bra, andra kallar vi dåliga, men egentligen finns det endast runor. Är begreppet "initiativ" positivt eller negativt? Det beror naturligtvis på situationen, är det initiativ som behövs är det bra, men om det är reflektion som vore önskvärt blir initiativ negativt. Detsamma gäller runorna. Runorna är budskap till oss. Ibland ger de oss inte de budskap vi skulle vilja ha, eftersom runorna "ser" oss klarare än vi ser oss själva. Störst nytta av runorna har vi om vi kan ta till oss deras budskap och utifrån den kunskap runorna förmedlar, förbereda oss för att möta livet precis så som det faktiskt är.

Tillvägagångssätt vid läsning

När du har frågan helt klar för dig bestämmer du vilket upplägg du kommer att använda så runorna har tillgång till den informationen under själva blandningen och kuperingen. När du drar runorna fokuserar du på din frågeställning - slut gärna ögonen och "gå in" i dig själv medan du drar. Ta tid på dig, känn runorna tills det känns färdigt att det är just de som ska upp i ljuset denna gång. Använd din vänstra hand (kopplad till högra hjärnhalvan där intuition, bildsinne, färgsinne, musikalitet, poesi mm är lokaliserade) och lägg upp runorna.

Runornas läsning

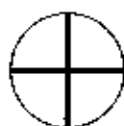
Det som varit

Det som är

Det som komma skall

Litteratur

Snorres Edda

FornNordiskt lexikon sammanställt av Åke Ohlmarks 1983

Runes in Nordic Tradition Elisabet Lindén 1999

Runornas talmystik och dess antika förebild Sigurd Agrell 1927

Runes, the Sign of the Goddess Susan Gitlin-Emmer 1993

Runmagi och shamanism Atrid Grimsson 1992

The Goddesses and Gods of Old Europe Marija Gimbutas 1974

The Language of the Goddess Marija Gimbutas 1989

